68e Jaargang. — N° 51. Zaterdag 18 December 1920

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs fr. 7.50

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren

Telefoon 12.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Voor de aankondigingen buiten provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 8, Place des Martyrs, BRUSSEL; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 6, Bream's Buildings, LONDEN E. C. 4.

TONGEREN, 18 DECEMBER 1920.

Bericht AAN DE ABONNENTEN.

Door den grooten opslag van papier, sedert nieuwjaar 1920 meer dan verdubbeld, de aanzienlijke verhooging der dagloonen, de vermeerdering der posttarieven die van af 1 Januari 1921 in voege zullen treden, zijn de Limburgsche weekbladen verplicht geweest hunnen abonnementsprijs eenigermate te verhoogen. *De prijs van ons blad voor 1921 wordt vastgesteld op* **7.50 fr.**

Wij hopen dat onze getrouwe lezers de betrekkelijk kleine verhooging van den abonnementsprijs, in vergelijking van de aanzienlijke verhooging onzer uitgaves, in aanmerking zullen nemen, en allen zullen voortgaan ons hun vertrouwen te schenken.

De personen die een abonnement nemen aan den *Postrijder* voor het jaar 1921, ontvangen ons blad kosteloos van den dag hunner inschrijving tot nieuwjaar, en kunnen, evenals de oude geabonneerden, aan onzen raadselprijskamp deelnemen

Men kan zich laten inschrijven ten burele van ons blad, Groote Markt 37 39, en op al de postbureelen van het land. Zij die dus den *Postrijder* verlangen, gelieven eenvoudig hunnen naam op te geven aan hunnen briefdrager; hij zorgt voor het overige.

Punten op de I.

Wij moeten ditmaal ingaan op eenige verwijten die *Het Algemeen Belang* ons in zijn zorg voor het algemeen belang heeft gedaan.

Het blad doet het voorkomen of wij over arbeiders spreken met minachting, omdat wij spraken over de *ploeg* van Genck. Aldus *ploeg* is een heel gewoon woord, dat wordt gebruikt voor een groep arbeiders en ook voor *alle andere groepen*. Het beteekent niets anders dan *afdeeling*. Leer uw taal, collega, die den volmaakten Vlaming speelt, en zie het eerst na in het woordenboek van Van Dalen. Maar zelfs al zou het woord *ploeg* alleen arbeiders aanduiden, wat is daar dan voor minachting in? Is voor onze collega de arbeider soms iemand die minachting verdient? Voor ons niet. En zulk een blad hangt dan nog den bovensten besten democraat uit! Het is een bekend verschijnsel dat de roerigste volksmenners het minst eerbied hebben voor het volk.

* * *

Onze collega doet ook zijn lezers denken dat wij oud-strijders «suffers en lamaards» noemden. Wij hebben gezegd dat de Belgen nog *geen* suffers en lamaards zijn, en dat zij daarom hun *vaderlandsche plichten zullen vervullen*, ook al worden zij oud. Het dienstweigering opgerand. Dat is juist het omgekeerde. Het omgekeerde ook van wat menige slechte volksleiders gaarne zagen gebeuren.

* * *

Ten slotte moeten wij met *Het Algemeen Belang* een appetijtje schillen over onze Vlaamschgezindheid. Hij ontkent die gezindheid omdat wij «ter opluistering» van het Gulden-Sporen-feest een artikel schreven, dat den heeren Goedendag-laweiters minder voordeelig was. Hier legt onze collega juist den vinger op de plek van het zeer gevaarlijk gezwel in het lichaam der Belgische natie. Want voor veel flaminganten bestaat blijkbaar de heele opbeuring van het Vlaamsch volk in opruiing tegen alles en nog wat, vooral ook tegen het Fransch. Wat heeft het Vlaamsch volk daaraan? Geen sikkepit, collega!

Wij verklaren met gerust geweten dat wij, en menig verdacht gemaakte «franskiljon», in het hart eerlijk vlaamschgezind zijn. Maar wij zullen zeggen, *hoe wij* dat zijn. Het Limburgsch volk moge dan oordeelen, wie onzer het best vlaamsch en volksgezind is.

Wij beschouwen *opbeuring* van het volk als heel iets anders dan *opwinding* van het volk. Het tweede is de tegenstelling van het eerste. Wij zoeken die opbeuring niet in feesten die vooral door Duitschers en activisten werden geëxploiteerd om België te scheiden. Wij zoeken ze niet in misleidende actie, die niets anders bereikt dan ontevredenheid wekken en niets degelijks kan geven.

Wij zijn er vóór dat de ontwikkelde standen zoo ruim mogelijk vlaamsch kennen om hulp en ontwikkeling te kunnen geven aan het volk. Doen wij daar zelf soms niet aan mee? Zijn onze artikelen minder sociaal, minder zedelijk, of misschien in minder goed vlaamsch geschreven dan die van *Het Algemeen Belang*? Zeg het maar, collega! Wij schreven vlaamsch al 66 jaar geleden, toen onze collega nog in den kool stak. En wij zijn nog te meer voorstanders van vlaamsch bij de ontwikkelden, omdat verschillende gebeel onbekwame en gevaarlijke menschen zich van de vlaamsche beweging hebben meester gemaakt, en nu het volk naar de noodlottige kolken van wanorde en opstand sturen. De waarlijk ontwikkelden en goeden moeten het volk tegen zijn slechte leiders beschermen.

Maar wij zijn er *tegen* dat men ons volk *klein en achterlijk wil houden door het te ontraden of te beletten om fransch te leeren*. En dáár willen juist de flaminganten schreeuwers naar toe. Het fransch is ook een Belgische taal en een wereldtaal, waar onze jeugd mee kan voruitkomen in de wereld en veel goede ontwikkeling opdoen. In plaats van dit taal te beletten moet een goed democraat ze juist voor het volk meer toegankelijk willen zien. Indien *Het Algemeen Belang* dat franskiljon noemt, dan noemen wij dat soort franskiljons de ware volksvrienden.

Wij zijn er ook *tegen* dat de *sociale* vereenigingen worden *misbruikt voor de politiek der flaminganten*, omdat die vereenigingen dan hun aanzien verliezen en niet meer nuttig voor het volk kunnen werken. De Paus *wil* niet dat zij in politiek worden gebruikt, als zij Christendemocraat willen blijven, en de katholieken zouden ze dus moeten verloochenen. Zij zouden hun invloed verliezen in de burgerlijke maatschappij, waarin de gezondste elementen niet aan flaminganten-dwang willen meedoen. Dat heele systeem is verdeeling der katholieken en der Belgen. Dat is geen *opbeuring*, maar *vernieling*.

Ziedaar *onze* vlaamschgezindheid.

Welke is de beste? En aan welke heeft het volk het meeste voordeel?

Het Fransch-Belgisch Verbond

Uittreksel uit een artikel van P. E. Janson, gewezen Minister van Oorlog:

«Onze verbeldingskracht is van af het Noorden tot aan Zwitserland. Hier of daar overschreden is overal de doorbaak een volooien feit. En al zouden Van Cauwelaert of Van Cauwenbergh in zeven het gansche belgische leger aanvoeren, zoo zij in het Noorden terug geduwd werden, zouden zij geen oogenblik verliezen om redelijkerwijze de hulp der Engelschen en Franschen in te roepen. De ruiten Sporenslag zouden zij vergeten om er alleen aan te denken hunne hand en 's lands vrijheid doelmatig te verdedigen.

Maar wie ziet niet in, hoe onzeker en gevaarvol zoo een hulpgeroep, op het oogenblik zelven van den nood, zou wezen? Wat al onzekerheid, twijfel en vergissingen zouden noodzakelijker wijze het vergezellen? Vordert de kaarbuigzaamste voorzichtigheid niet, eene degelijke overeenkomst, eerlijk en met overleg beredeneerd, in de plaats te stellen van eene uit de lucht gegrepen verstandhouding en van eene wisselvallige inrichting om de droevige verassingen van den oorlog, zooveel mogelijk te verminderen?

«Ziedaar zonder twijfel, waarom het gouvernement van Delacroix niet geduacht heeft België aan het «Fransen Imperialisme» over te leveren, wanneer het een uitsluitend verdedigingsverbond gesloten heeft. Een verbond dat gansch en al de waarachtigheid van beide landen verbiedigt, geen onderscheid makende tusschen groote of kleine natie, daar het er alleen om gaat voor de eene zoowel als voor de andere hun gemeenschappelijk erfgoed van onafhankelijkheid en rechtverdedigen.»

Dat is zonneklaar. Men kan niet beter de noodzakelijkheid en de innerlijke waarde van het Fransen-Belgisch verbond verrechtvaardigen.

Het zeer achtbaar socialistisch kapitaal.

Als ge de socialisten hoort, is er maar één kwaal, éene noodlottigheid, er is maar één ding nood op de wereld en dat is het verwenscht kapitaal!

Ondertusschen is er een kapitaal, waarmede de rooden teenemaal verzoend zijn, en dat is het kapitaal dat zij hebben verwekt en voort gebracht, en dat in hunne eigene brandkoffers ligt te rusten.

Het is dus eigenlijk op het kapitaal van andere menschen dat ze zoo verbolgen en gebeten zijn. Het hunne vertroetelen zij integendeel, gelijk eene moeder haar eenig kind en vergrooten het en vermenigvuldigen het en dikken het aan, met eene zorg, eene werkzaamheid, eenen iever, die best bewijst hoe dicht zij het aan hun hart dragen.

Aldus hebben zij bijvoorbeeld den oorlog en zijne nawesen te baat genomen om hun kapitaal uitzonderlijk te verzwaren en daartoe middelen aangewend die zij hun heel leven als onmenschelijk en schurkachtig hebben gebrandmerkt, wanneer zij die bij de bourgeoisie vaststelden.

Het «Journal de Seraing», heeft nopens de woekerwinsten door de rooden bewerkstelligd, dingen veroperbaard die de socialisten moeten doen inzien als de knapste handelaars der wereld.

* * *

Onder den titel «Union coopérative de Liége» zijn 225 socialistische magazijnen gegroepeerd.

Het aangewend onderschreven kapitaal bedraagt fr. 1,930,300 fr. en het te regulariseeren kapitaal fr. 360 354; 't zij te samen fr. 2,290,654. De winst is door dit kapitaal verwezentlijkt, beloopen:

Op koopwaren	fr. 8 072 631,39
Op volkshuizen	188 086,07
Op wijn en bier	4 043,85
Op siropen	87 362,52
Op drukkerij	163 031,47
Op bier	42 126,18
Op voortbrengst	509,677,79
Samen fr.	9 016,959 27

Het aandeel in de winsten ten voordeele van de klanten bedroeg enkel fr. 643 106, voor een verkoopcijfer van 69 millioen. 't zij eene ristourne van minder dan 1 0/0, of ongeveer 7 0/0 op de verwezenlijkte winsten. 't Is te zeggen dat de kanten der cooperatieven op elken frank winst voor hun deel 7 centimes ontvingen.

Wat zij met het overige deden?

Wel daarmede werd propaganda gemaakt, of wel dat geld werd hier of daar op eene bank gepaatst «voor grooteren nood» gelijk dat beet in het kindervertelsel.

Zullen de roode organen niet kunnen laten hunne verachting, hun neerverwaardiging uit te spuwen jegens het inlaam kapitaal, waartegen zij zoo dikwijls hunne banelikkens hebben gericht in de lelijkste en grotesk woorden van hun dictionnaire?

Met twee en een kwart millioen in een jaar negen millioen winnen! Is dat het kapitaalste misdrijf niet, waaraan eenig kapitalist zich kan bezondigen?

Welk bourgeoiskapitaal is er ooit zoo grof aangegaan, heeft op zoo wraakroepende wijze, het vet van de soep geschept, en de proletaire op kosten van pasteien laten knauwen?

Wie rekent er voor de aardigheid eens uit, hoeveel die arme bedoelde klanten van den socialistischen winkel te veel hebben betaald, met hun 7 0/0 ristourne, als de gedane winst 400 0/0 beliep!?

Wie stelt er vast hoeveel die menschen hun rok, hunne broek, hun koffie, kaas, geroekt vleesch, hunne dagelijksche noodwendigheden, in één woord, goedkooper hadden kunnen krijgen indien men te menschelijk behandeld had? Hoeveel zij zouden teruggekregen hebben had men hun een behoorlijke ristourne toegekend?

Wij hooren deze lieden in onze verbeelding klagen over den duren tijd. Welke schuurdeurgroote oogen zouden zij niet opengetrokken hebben had de bediende van de roode cooperatief hun geregd: «Wij, ook beste vrienden hebben groote moeite om de twee eindjes aaneen te krijgen; dees jaar zullen wij in 't geheel maar op den kop viermaal zooveel gewonnen hebben als ons kapitaal beloopt!»

Ondertusschen zullen wij in de roode organen nog meer dan een kruistocht hooren preeken tegen het kapitaal en de brandkoffers, en de schandalige winsten die de bourgeoisie op den honger van den slaver doet.

Zouden deze kerels, die zoo goed het bilan van het «Journal de Seraing» moeten kennen als wij, niet blozen als ze zoo iets neerpennen?

Och neen. Misschien ook hebben zij wel de roode kleur aangenomen, omdat niémand zien kunne hoe dikwijls zij over hun eigen met beschaamde kaken staan.

Turnkring Ambiorix

ZONDAG 19 DECEMBER 1920,

om 3 ure 's namiddags en om 8 ure 's avonds,

buitengewone kunstvoorstellingen

IN DE GROOTE ZAAL DER CONCORDIA,

Zie verder uitgebreid programma.

SPRINKHANEN

Eene ramp voor de Noordergewesten van Afrika zijn de wandelsprinkhanen. In dikke zwermen, uren breed, komen die beestjes uit de woestijn naar het Noorden gevlogen. Van verre hoort men ze afkomen, aan hun gepiep, en aan het slaan hunner vlerkjes. In het dorp waar zij zich neerzetten, hebben zij in weinige uren alles zoo kaal gegeten, dat er geen grasspitje op den grond, en geen blad op de boomen meer te zien is. De takken der boomen zijn zelfs ontveld, en de schors der stammen is afgeknaagd. Met de tranen in de ogen, en de wanhoop in het hart ziet de landbouwer de verwoesting van zijn maanden- en jaren langen arbeid.

Alle dagen vallen er zwermen sprinkhanen op ons Vaderland: 't Zijn de slechte gazetten. Zij bederven de verstanden door dwaling en vooroordeel; zij bederven de harten door ophitsing der slechte drijften; zij ontaarden ons volk van den ouden christen stam.

De drukkunst die eene dienares van God zou moeten zijn, is eene zielemoordenares geworden; zoo buiteringwekkend is het kwaad door haar gesticht, dat men zich mag afvragen, of zij niet onder de kwalen en de geesels van 't menschdom moet gerekend worden.

Of nu Guttenberg, van Duitschland, of Koster, van Holland, er de uitvinder van is dat later zij hier onbesproken. Guttenberg, zoo zagen zij zoo dikwijls hunne banelikkens hebben gericht in de lelijkste en grotesk woorden van hun dictionnaire?

De «lichtstroom» was het zinnebeeld van den heilzamen invloed van de pers op 's menschen verstand. Dat zij inderdaad krachtig heeft bijgedragen tot beschaving en ontwikkeling, tot vorming en verrijking van den geest valt niet te betwijfelen, en moet ik niet verder uiteengezet.

Een «modderstroom» is de drukpers ook. De sprinkhanen knagen alles af; de slechte gazetten breken alles af. Op politiek gebied zaaien zij onteerbedenkt onder de menschen, en ondermijnen alle geslag; op sociaal gebied prediken zij aanhoudend klassenhaat en verbitteren den klassenstrijd; op godsdienstig gebied randen zij de grondwaarheden van ons geloof aan, bespotten en beschimpen de H. Kerk en hare priesters; op zedelijk gebied voor hunne zinnelijke beschrijvingen en dezen kwetsende verhalen prikkelen zij 's menschen slechtste drijften.

Goudelooze dagbladen zijn uiterst noodlottig voor den mensch, voor het huisgezin en voor de maatschappij.

Zij brengen verwarring in hoofden en harten; alle dagen schoeien zij de geloofsovertuiging van den christen. Alle dagen herhalen zij dat het huwelijk geene heilige godsdienstige instelling is, door Christus tot de waardigheid van een Sakrament verheven, maar slechts een burgerlijk verdrag, even los en veranderlijk als alle menschelijke verbintenissen. Alle dagen komen zij beuken tegen de steunpilaren van het maatschappelijk gebouw: zij loochenen het bestaan van God, zij belasteren de kerk, zij bespotten de deugd. Op den duur worden de steunpilaren omver gehaald, en het gebouw stort in.

Hebben de boeken en schotschriften van Luther niet krachtig het protestantisme bevorderd? Hebben de goddelooze boeken van J. J. Rousseau en van Voltaire de fransche omwenteling niet doen uitbreken?

De pers moet de beek zijn die onze akkers weldadig besproeit; zij is de stortvloed geworden, die het gewas overstelpt, huiren, vee en menschen in zijn woede medesleept en wegspoelt!

De Pers moet de sneeuw zijn die onze velden bedekt en koestert; zij is de lawinne geworden die donderend in het dal neerploft, en alles verbrijzelt en verplettert!

Christene menschen, verzielt de sprinkhanen! Koopt gij eene goddelooze gazet, dan onderstut uw gij de slechte pers in haar duivelachtig werk; dan vervaardigt gij zelf de geesels waarmee zij als katholieken wordt geslagen; dan versterkt gij den arm die uwe Moeder de H. Kerk in het aangezicht slaat.

HET WINTERLIED.

Het vriest en in de ontblaarde kruinen
Der boomen zingt de noorderwind
Het kille winterlied, zoo gierend.
De verte is zacht met grauw getint.

Het lied klinkt ijzig, onweerstaanbaar;
De winterdem vormt kristal
En teekent lelies, palmentakken,
Op vensterruiten overal.

En kraaienvluchten wieken noordwaarts,
Waar zij gaan zoeken nachterust
In steerige boogre boomenkruinen,
Bij het winterlied in slaap gesust.

Een oude man schrijdt strompelend huiswaarts
En draagt nen bussel dorre hout...
Verlaten eenzaam droomt hier de omtrek:
De weiden en het grijze woud.

't Schijnt alles dor en afgestorven:
Het winterlied verkoudigd dood.
Voorbij de schoone bloemengaarde,
Die ons de lieve lente bood!

Te huisis de oude man gekomen
En strekt zijn leden bij het vuur,
Er droomend aan voorbije dagen,
Aan 's levens zoet en 's levens zuur...

Ook hij heeft eens zijn zoete lente,
Zijn jeugd in vreugd. Zoo werd hij groot..
Dra werd hij oud en stram van leden,
En thans... wacht hem de kille dood..

Doch op den winter volgt weer lente,
Met zonnegloed en bloemen teer...
En wij gewinnen na dit leven
Een eeuwig-blijde lente weer.

Vrijhern, JAN TIMMERMANS.

KAMER.

Zitting van Dinsdag 14 December.

De Kamer hoort eene ondervraging van M. Debunne (soc.) aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, nopens zekere leemten die in de kieswet zouden bestaan, en eene andere ondervraging van M. Crick (lib.) aan den Minister van Landsverdediging over den zedelijken en stoffelijken toestand der luitenants welke van het huipleger tot het werkelijk leger zijn overgegaan.

M. Theunis, minister van financies, legt op het bureel der Kamer neer: 1. een wetsontwerp waarbij voorloopige kredieten te nemen op het algemeen budjet van 1921 toegekend worden, en het inuen van belastingen toegelaten wordt; 2. een wetsontwerp waarbij aan de regeering toegelaten wordt de intresten en de aflegging te waarborgen dezer leening met loten, met een nominaal kapitaal van 1 miljard frank, uit te geven door den Bond der Samenwerkende Maatschappijen voor Oorlogschade.

Vervolgens worden de ondervragingen voortgezet, namelijk van M. Mathieu (soc.) aan den Minister van Buitenlandsche Zaken over de onderhandelingen tusschen Engeland en België betreffende het beheer van het vroegere Duitsch Oost Afrikaansch grondgebied.

Zitting van Woensdag 15 December.

De bespreking over de begrooting van Belgisch Congo wordt voortgezet.

In den loop der zitting wordt de Commissie samengesteld, die over het geval de Broqueville handelen zal. Ze is samengesteld als volgt: Voorzitter: Brunet — Katholieken: Begerem, Colaert, Levie, Mabile, Poncelet, Van Cauwenbergh, Woeste. — Liberalen: Janson, Lemonnier, Nolens, Mechelynck. — Socialisten: Bertrand, Bologne, Colleaux, Hubin en H. Pirard.

De voorgestelde kandidaten worden zonder stemming of bespreking benoemd.

BUITENLAND.

Engeland.

Cork in brand!

50 Huizen vernield. — Dooden en gekwetsten.

De stad Cork is Zaterdag nacht het tooneel geweest van de gruwelijkste gebeurtenissen. Twaalf Engelsche kadetten waren Zaterdag avond op ronde in den omtrek der kazerne van Cork, wanneer zij door eene groep Sinn-Feiners overvallen werden. Deze wierpen eenige bommen tusschen de kadetten, waarvan er verscheidenen erg gekwetst werden. De Sinn-Feiners namen daarna de vlucht.

Deze aanranding heeft aanleiding gegeven tot de gruwelijkste weerwraak, waardoor de stad Cork schier tot een puinhoop herschapen werd. De soldaten stormden in sterke groepen de stad in en begonnen eene brandstichting in regel. Het duurde niet lang of talrijke openbare gebouwen, de boekerij Carnegie, een kinema verscheidene bijzondere woonsten en magazijnen stonden in lichte vlam. De bevolking was ten prooi aan den gewelddigsten schrik en vluchtte in alle richtingen weg. De schrik sloeg over in eene onbeschrijfelijke paniek, door de ontplofling van bommen en granaten en het knetteren van het geweervuur. De brand nam steeds grootere uitbreiding. Heel den nacht door was Cork in een alzijdigen rossen gloed gehuld. Zondag morgend lag eene heele wijk der stad plat. Een vijftigtal huizen waren vernield.

DE

Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

(Vervolg.)

— Vindt gij het, Combredet? .. Zeg mij, hebt gij soms, bij toeval, iets te eten, gij?

Jeroom betastte zich, keek en zocht in zijnen ransel.

— Neen, niets, zegde hij.

— Grénoom! ik heb sedert gisteren morgen niets gegeten. En gij?

— Ik, den avond van Baumont had ik beschuiten. Ik heb mijnen ransel gered tijdens het bad dat ik in de Maas heb genomen, en ik heb deze twee beschuiten geknabbeld terwijl ik vocht in het bosch van Garenne.

— Sapristi! Wat gedaan?... Ik ga mijnen kost zoeken.

Hij stond recht.

Het was een klein soldaat, mager en bruin. Richard genaamd. Parijzenaar van geboorte, met wien Jeroom onmiddellijk kennis had aangeknoopt wanneer hij bij het 58e gekomen was. De oorlog had zijne studiën in de geneeskunde onderbroken. Hij wilde zich niet doen inschrijven voor den dienst der ambulancen. Hij had zich doen inlijven.

Jeroom hield hem tegen en toonde hem hun derden gezel.

Het was een korporaal uit den Elzas, Jozef Muller genaam, een goede jongeling met breede schouders en bosend gelaat.

Hij rookte, met het hoofd op eenen arm geleund.

Richard schudde hem ongenadig en riep:

— Muller! he! Muller!...

De andere grolde:

— He? wat?

En hij viel terug in slaap.

Richard schudde hem opnieuw, ruwer dan de eerste maal, terwijl hij lachte en gelaatscheerde.

— Korporaal, fluisterde hij hem in het oor, men vecht... men schiet eene bres!..

De andere, nog half in slaap, richtte zich plotseling en instinctmatig op.

Hij zag dat men lachte.

— Eene bres? Wij zijn er wel mee. Vooruit naar Duitschland!

En hij haalde de schouders op, het vuur naderend.

Zij bleven eenige minuten stilzwijgend, aan sombere gedachten ten prooi.

't Is niet genoeg den moed te laten zinken, zegde Richard, er moet gegeten worden. Mijn buik grolt.

— Ik ook heb honger, zegde Jeroom.

— Korporaal Muller?

— Wat?

— Indien wij wat aten?...

— Ik vraag niet beter!...

— Gaan wij op verkenning uit in het schiereiland. Men deelt daar misschien proviand uit aan de kameraden.

— In zake van proviand, zegde de Elzasser, heb ik zooeven turcos gezien die gras en wortelen aten. Ik heb iets dat beter is..

— Gij lacht er mee!

— Ja, ik had voorzien wat er gebeurt en mijne voorzorgen genomen.

— Hebt gij brood!

— Ho! neen, voorschooning, ik heb niet gezegd dat ik brood had... ik heb dat niet gezegd...

— Spek, beschuiten?...

— Spek ook niet...

— Wat dan?. Een kieken?

Jozef Muller had zijnen ransel geopend en er een pakje uitgetrokken dat zorgvuldig in een dagblad was gewikkeld.

— Ziedaar! zegde hij lachend.

En hij legde vóór zijne twee makkers een stuk paardenvleesch en beschuit. Jeroom en Richar begon te lachen, de handen naar hem uitstekend.

— Die Muller, zegde Richard, denkt aan alles. Felle eter en moedig soldaat!

Zij legden het stuk vleesch op het vuur en verdeelden de beschuiten onder elkander.

—Ik heb water in mijne veldflesch, zegden Richard, er ontbreekt ons niets.

't Is een prachtig feestmaal.

Jozef had zich neergezet en ging voort met het vleesch te braden.

Richard was een oogenblik weggegaan om te zien wat er in het ronde omging.

Overal lagen manschappen tegen den grond in hunnen mantel gewikkeld

Hij drong door tot op het schiereiland.

De meeste soldaten, niets te eten hebbend hadden besloten zich te slapen te leggen.

Aan den anderen kant der Maas, onderscheidde men vuren van de Duitsche voorposten.

Hij zegde verstaanbaar tot zich zelven:

— Ik zal mij zoo gemakkelijk niet laten vangen.

Jeroom had zich bij het vuur uitgestrekt, liet zijne oogen ronddwalen en slief niet.

Waarnaar dacht hij?

Hij overwoog de zonderlinge ontmoeting welke hij op het slagveld van Beaumont had gedaan.

Madelor en Maria zochten naar hem. Bevonden zij zich te Sedan?

Jeroom dacht in zich zelven:

— Maria en Madelor zullen terug naar Haut-Butté gegaan zijn. Sieculs eenige mijlen scheiden uit dorp van Sedan. Indien ik ontvluchtte, alvorens een legerkorps te vervoegen, zou ik naar Haut-Butté kunnen gaan om Maria te zien.

En, met het hoofd in de handen, verdiepte hij zich in gedachten.

Richard was terug gekomen in het hol dat hun toevchuilplaats diende. Jeroom had hem niet gehoord; eenskaps losde Jozef Muller een diepen zucht

Hij klopte op den schouder van Jeroom.

— De brok is gereed, zegde hij.

Zij verdeelden het magere stuk, zooals zij de neschuit hadden verdeeld.

Het eetmaal duurde niet lang.

Eenige seconden, en alles was gedaan.

Zij bleven stilzwijgend vóór het vuur zitten en warmden hunne handen werktuigelijk. Hunne ziel was met wanhoop vervuld.

— Ik ga slapen, zegde Muller, zich op den grond uitstrekkend en zijn deken rond zijne voeten windend,

— Ik ook, zegde Richard. Wij kunnen niets beters verrichten.

— Goeden nacht, vrienden, sprak Jeroom die neergezeten bleef, het vuur aanhitsend.

— Hebt gij ingelijks geenen lust om te slapen?

— Neen.

Eenige stonden later, schenen de twee voetgangers in een diepen slaap gedompeld

De nacht bleef somber, dikke wolken dreven zwoegend voorbij en de wind huilde op eene akelige wijze.

Jeroom stond zachtjes op, vreezend zijne vrienden wakker te maken, en ging henen.

Hij doorkruiste zorgvuldig de rijen soldaten welke sliepen, sloeg den weg in die door het boschken liep en bereikte de Maas.

Daar, zette hij zich een oogenblik neer en aanschouwde aan den anderen kant der rivier de roode vlekken van de vuren der Pruissische kampen.

Voor zich, bemerkte hij nauwelijks, in de duisternis verloren, de huizen van het dorp Saint-Menges.

Jeroom moest de Maas oversteken zonder van de Duitsche schildwachten gezien te worden, den stroom volgen, Fleigneux bereiken en het Ardennenwoud tot aan België

Hij zou vervolgens de grens volgen tot op de hoogte van het dorp Montherné en eindelijk te Haut-Butté aankomen.

De eenigste moeilijkheid bestond dus daarin te ontsnappen aan de Duitsche schildwachten en door de rangen van het vijandelijk leger te geraken.

En het was hem onmogelijk zijn blauwe uniform en roode broek tegen een andere kleeding te verwisselen. Hij rolde zijnen mantel op, hechtte hem vast aan zijne schouders en liet er een revolver in glijden met zes kogels geladen, welke hij op het slagveld had opgeraapt

Dan daalde hij den oever af.

Hij hoorde stappen niet ver van hem.

Een soldaat bleef op den kant staan, richte den blik in alle richtingen om te zien waar de vijand gekampeerd lag.

Hij kwam vervolgens regelrecht op Jeroom af:

— Ik ben dezelfde gedachte gehad als gij, zegde hij.

Het was Richard.

Jeroom nam inlichtingen over Jozef Muller.

— Ik heb hem verlaten, terwijl hij nog sliep, zegde Richard.

Eene stem achter hen onderbrak hun gesprek met een onderdrukt geluch:

— Gij moest dat aanstonds zeggen dat gij u wildet redden!...

De Elzasser kwam toe, met den ransel op den rug, de handen in de zakken.

Zij drukten elkaar de hand, en betreurde hun plan te hebben verborgen gehouden.

Laat ons den morgen niet afwachten, zegde Muller, en voordeel trekken uit de duisternissen van den nacht.

— Ja, zegde Jeroom, eens aan den overkant zullen wij zien wat ons te doen staat.

Richard had het voorbeeld van Jeroom gevolgd. Hij had zijnen ransel afgesmeten en zijnen mantel opgerold. De Elzasser, integendeel, had zorgvuldig den zijne op zijnen ransel geploomd en, zonder denkelve neer te leggen, daalde hij de rivier af.

— Korporaal, 't is een gevaarlijke last, zegde Jeroom, en vooral nutteloos.

— Nutteloos! nutteloos! herhaalde Muller eenigmaagestoord en met het hoofd schuddend, dit zullen wij zien!

VIII

Eenige stonden later, zwommen zij zachtjes naar den rechteroever.

De duisternis van den nacht begunstigde hen.

Zij hadden nochtans te vreezen dat de schildwachten klopte op den anderen kant hen met geweerschoten zouden begroeten.

Zij bereikten het midden van den vloed zonder stoornis.

Eenskaps riep Jozef Muller op Jeroom. Deze liet zich vervoegen door den Elzasser, terwijl Richard voortging met zwemmen op eenigen afstand, uch in het water wentelend als een pating

— Bemerkt gij niets? zegde Muller, aan de zijde van Jeroom zwemmend.

— In welke richting?

Ginder... zie... de lijn van mijnen arm volgend.

Jeroom keek lang.

— Neen, niets, zegde hij.

— Gij ziet te ver. 't Is dichter, daar tegen eenen boom, in een veld,

Jeroom bleef sprakeloos.

Eindelijk mompelde hij:

— Ja, ik zie het, daar staat een schildwacht.

— En achter de boomen rechts, waar men zooeven niets zag, tusschen de takken?

— 't Is een vuur van het bivak.

— Onmogelijk langs dien kant te vluchten.

Zij riepen:

— Richard! Richard!...

Maar, in de vrees zich te verraden, durfden zij de stem niet vernelfen, de soldaat zwom a tjd maar vooruit, het gevaar onbewust.

Dan volgde er een oogenblik van doodelijke onrust; de Pruisische schildwacht, tot hiertoe onbewegelijk, was van achter den boom gekomen en genaderd.

Het was klaarblijkend, dat het hoofd van Richard in het water zijne aandacht had opgewekt.

— Richard! Richard! herhaalde Jeroom, pas op! duikel!

De Pruis had zijn geweer geladen en legde aan. Een knal weerklonk door de duisternis.

Richard verdween zonder een schreeuw te laten hooren.

— Hij is dood, zegde de Elzasser die van ontsteltenis zijne koelbloedigheid had verloren, en die een vloek liet ontsnappen waarin al zijn haat lag opgesloten.

Na het geweerschot had Jeroom geduikeld om hulp aan Richard te brengen. Maar schier op denzelfden stond kwam hij terug boven water. Hij was niet alleen. Richard naast hem.

Zijn arm was gebroken. De Pruis had goed gemikt. Zich gekwest gevoelend, had de jongeling geduikeld naar den kant waar zijne vrienden zich bevonden om hunne vlucht te bespoedigen en te vergemakkelijken.

Hij swom pijnlijk.

Zij ondersteunden hem elk op hunne beurt. Zij zwommen stroomopwaarts om aan den kant te komen buiten het zicht van den schildwacht.

Zij werden alle drie zeer vermoeid.

Het bloed stroomde uit de wonde van Richard en verfde het water rood rond hen.

— Willen wij terug naar het schiereiland gaan? vraagde Jeroom.

Wordt vervolgd.